

ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (ಜಿಎಸ್‌ಟಿ) – ಪಕ್ಷಿನೋಟ

01^{ನೇ} ಜುಲೈ 2016

07 ನವೆಂಬರ್ 2016 ರಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದಂತೆ:

I. ಪೀಠಿಕೆ :

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳ ಸುಧಾರಣೆಗಳ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿ ಮಹತ್ತರ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ ಏಕರೂಪ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಿಂದಿನ ಹಂತದ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಡಿತ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗಿ, “ತೆರಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯ” ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದಾದ್ಯಂತ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಆಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭವೆಂದರೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಸರಕುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಪ್ರತಿಶತ 25ರಿಂದ 30ರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆಯ ಹೊರೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವಂತೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನೇರ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತೀವ್ರಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ತೆರಿಗೆ ಅನುಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದರಿಂದ, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ರಾಜಸ್ವ/ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹೆಚ್ಚಲು ಸಹ ಅವಕಾಶವಾಗಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೇ ಈ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿ ತನ್ನ ಪಾರದರ್ಶಕ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ, ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸುಲಭ ಆಗುತ್ತದೆ.

II. ಉಗಮ :

2. ಅಂದಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿದ 2006-07ನೇ ಮುಂಗಡ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ದಿನಾಂಕ: 01-04-2010ರಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರುಗಳ ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯನ್ನೇ, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕುರಿತು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಕೋರಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಜಂಟಿ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿನಾಯಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆರಂಭಿಕ ವಹಿವಾಟು ಮಿತಿಗಳು, ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ವಿಸ್ತೃತ ವರದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ ತಾನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಸುಧೀರ್ಘ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿದ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರಯುಕ್ತ ಸಮಿತಿಯು, ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆ ಬಗೆಗೆ 2009ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಚರ್ಚಾಪತ್ರವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳಿಸಿತು, ಈ ಪತ್ರವು ಉದ್ದೇಶಿತ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯ ರೂಪುರೇಷೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕುರಿತು ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದಿರುವ ಚರ್ಚೆಗೆ ಈ ಪತ್ರವೇ ತಳಹದಿಯಾಗಿದೆ.

III. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು :

3. ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ :-

- (i) ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸರಕು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಅಥವಾ ಪೂರೈಸಿದ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪೂರೈಸಲಾದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬಳಕೆಯ ಸ್ಥಳ ಆಧಾರಿತ ತೆರಿಗೆ (ಡೆಸ್ಟಿನೇಷನ್ ಬೇಸ್ಡ್ ಕನ್ಸೂಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.
- (ii) ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡೂ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ತೆರಿಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಅಥವಾ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ದ್ವಿಮುಖ ತೆರಿಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಪೂರೈಕೆಯಾಗುವ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ(ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ)ಎಂತಲೂ, ರಾಜ್ಯಗಳು ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ (ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ) ಎಂತಲೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (iii) ಈ ತೆರಿಗೆಯು ಮಾದಕ ಪಾನೀಯಗಳು ಮತ್ತು ಐದು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ - ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಕ್ರೂಡ್, ಮೋಟಾರ್ ಸ್ಪಿರಿಟ್ (ಪೆಟ್ರೋಲ್), ಹೈಸ್ಪೀಡ್ ಡೀಸೆಲ್, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅನಿಲ ಮತ್ತು ವೈಮಾನಿಕ ಇಂಧನ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದಂತೆ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ.
- (iv) ತಂಬಾಕು ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (v) ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ತೆರಿಗೆಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.
  - (a) ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕ,
  - (b) ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕಗಳು (ಔಷಧಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಾಧನ ವಸ್ತುಗಳು),
  - (c) ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕಗಳು(ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಸರಕುಗಳು),
  - (d) ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕಗಳು (ಜವಳಿ ಮತ್ತು ಜವಳಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು),
  - (e) ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕಗಳು (ಸಿವಿಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ),
  - (f) ವಿಶೇಷ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕಗಳು (ಎಸ್‌ಎಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ),
  - (g) ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ,
  - (h) ಸರಕು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ವಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಸುಂಕಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳು.
- (vi) ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆಗಳು :
  - (a) ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ,
  - (b) ಕೇಂದ್ರ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ,
  - (c) ವಿಲಾಸ ತೆರಿಗೆ,
  - (d) ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆ (ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ),
  - (e) ಮನರಂಜನಾ ತೆರಿಗೆ (ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಧಿಸದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ),

- (f) ಜಾಹೀರಾತುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ,
- (g) ಖರೀದಿ ತೆರಿಗೆ,
- (h) ಲಾಟರಿ, ಪಣ ಮತ್ತು ಜೂಜುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆಗಳು,
- (i) ಸರಕು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಿಸುತ್ತಿರುವ ಸುಂಕಗಳು ಹಾಗೂ ಸರ್ಚಾರ್ಜುಗಳು.
- (vii) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ದರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (viii) ರಾಜ್ಯಗಳು SGST ದರಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ತಳಮಟ್ಟದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ತೆರಿಗೆ ದರಗಳ ಸಣ್ಣಪಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ.
- (ix) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ತೀರ್ಮಾನದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸರಕು ಹಾಗೂ ಸೇವೆಗಳ ವಿನಾಯಿತಿ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.
- (x) ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಸಂಯುಕ್ತ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು (ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ) ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಭಾಗವನ್ನು ಸರಕು ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆಯೋ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಖಾತರಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ನಡುವೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (xi) ಕರದಾತನು ಹೂಡುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು (ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ) ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಅಂದರೆ, ಹುಟ್ಟುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಗೆ ಜಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಆದರೆ ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮೇಲಿನ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪಾವತಿಗೆ ಬಳಸುವಂತಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಜಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮೇಲಿನ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪಾವತಿಗೆ ಬಳಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಮೆಯನ್ನು ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ, ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ, ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪಾವತಿಗೆ ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.
- (xii) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು ಸುಸಂಗತ ಸರಕು ವಿವರಣೆ ಮತ್ತು ಕೋಡ್‌ಗಳನ್ನು (HSN ಕೋಡ್) ಬಳಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕರದಾತರ ವಾರ್ಷಿಕ ವಹಿವಾಟು 1.5 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು 5 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ 2 ಅಂಕಗಳ ಕೋಡ್ ಅನ್ನು ಮತ್ತು 5 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ 4 ಅಂಕಗಳ ಕೋಡ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1.5 ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವಹಿವಾಟು ಇರುವ ಕರದಾತರು ಈ ಕೋಡನ್ನು ತಮ್ಮ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- (xiii) ರಫ್ತುಗಳನ್ನು ಶೂನ್ಯ ದರದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರೈಕೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ರಫ್ತು ಪೂರೈಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ರಫ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಿಂದಿನ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾವತಿಸಿದ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಪಡೆಯಲು ರಫ್ತುದಾರರು ಅರ್ಹನಿರುತ್ತಾರೆ.
- (xiv) ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಆಮದುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಗದಿತ ಸೀಮಾ ಸುಂಕದ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಪೂರೈಕೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಅನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆಯೆಂದು ಜಮೆ ಪಡೆಯಬಹುದು.

- (xv) ಸಂವಿಧಾನದ 101 ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ 2016 ಪ್ರಕಾರ ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮತ್ತು ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಮರಸ್ಯವಿರುವ ಕಾಯ್ದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗುವುದು.

IV. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ - ರಾಜ್ಯಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು.

4. ತಿದ್ದುಪಡಿ ಆಗುವ ಮೊದಲು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿತ್ತೀಯ ಅಧಿಕಾರಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದರ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಂದರ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಇರದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿರ್ದರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಸರಕುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ (ಮಾದಕ ಪಾನೀಯಗಳು, ಅಫೀಮು, ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದಂತೆ) ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಕುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು. ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಸರಕುಗಳ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ (ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಧಿನಿಯಮ) ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು.

4.1 ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಿ, ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು, ವಿಶೇಷವಾದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ, ಕಾಯ್ದೆಯ ಸ್ವರೂಪ, ಆಕಾರ, ರಚನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸಂವಿಧಾನಿಕ ಬಲ ಅಷ್ಟೇ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

V. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಶಾಸನಾತ್ಮಕ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು.

(ಎ) ಸಂವಿಧಾನ (ಒಂದುನೂರ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡನೇಯ) ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕ-2014 ಹಾಗೂ 101ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ 2016

5. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇತರ ಪೂರಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕವನ್ನು (122ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ವಿಧೇಯಕ) ಸಂಸತ್ತಿನ ಉಭಯ ಸದನಗಳು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ್ದು (ಆಗಸ್ಟ್-2016), ಅರ್ಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳ ಅನುಮೋದನೆ ದೊರೆತು ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳ ಅಂಕಿತ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ (ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 2016) ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ 101ನೇ ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ 2016ರ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುತ್ತವೆ.

- (i) ಮದ್ಯಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿದಂತೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (ii) ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳರಡೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (iii) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸತ್‌ಗಿದ್ದರೆ (ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ), ರಾಜ್ಯಗಳು ವಿಧಿಸುವ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ (ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ)
- (iv) ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸುವಂಥ ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ (ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ)
- (v) ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (vi) ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. [ಆದರೆ, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಯ ನಂತರದ ಕೆಲವೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅವುಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿಡಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿದೆ] ತಂಬಾಕು ಮತ್ತು ತಂಬಾಕು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಚೊತೆಗೆ ಅಬಕಾರಿ ಸುಂಕವನ್ನೂ ಸಹ ವಿಧಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.
- (vii) ಪಂಚಾಯತಿ ಅಥವಾ ಪುರಸಭೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಮಂಡಳಿ (ರೀಜನಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್) ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತ ಮಂಡಳಿಗಳು (ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳು), ಮನರಂಜನೆಗಳ ಮತ್ತು ಮೋಜು ಕ್ರೀಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ತೆರಿಗೆಗಳು ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಂತಹ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು.
- (viii) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಯಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಆದಾಯ ನಷ್ಟವನ್ನು, ಸಂಸತ್ತು ಕಾನೂನಿನ ಮೂಲಕ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ಸಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಅನ್ವಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಈ ರೀತಿ ನಷ್ಟಪರಿಹಾರವನ್ನು 5 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದೆ.
- (ix) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸು ಸಚಿವರು (ಪರಿಷತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ), ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು (ರಾಜಸ್ವ) ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಹಣಕಾಸು / ತೆರಿಗೆಗಳ ಸಚಿವರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ರಚನೆ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ರಚನೆ ಆಗಿರುವ ಪರಿಷತ್ ಕೆಳಕಂಡ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ,
  - (a) ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನ ಮಾಡಬಹುದಾದ ತೆರಿಗೆಗಳು, ಸೆಸ್ಸುಗಳು ಮತ್ತು ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್‌ಗಳು;
  - (b) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ತೆರಿಗೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಬಹುದಾದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು;

- (c) ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಯಾವ ದಿನಾಂಕದಿಂದ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ತೆರಿಗೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು;
- (d) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಗಳು, ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಸೂತ್ರಗಳು, ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಹಂಚಿಕೆ, ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ತತ್ವಗಳು;
- (e) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಬಹುದಾದ ವಹಿವಾಟಿನ ಆರಂಭಿಕ ಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು;
- (f) ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಕನಿಷ್ಠ ತೆರಿಗೆ ದರಗಳು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಹಂತದ ತೆರಿಗೆ ದರಗಳು;
- (g) ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಗೆ ವಿಧಿಸಬಹುದಾದ ತೆರಿಗೆಯ ವಿಶೇಷ ದರ ಅಥವಾ ದರಗಳು; ಮತ್ತು
- (h) ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ತರಖಂಡ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ವಿಶೇಷ ಉಪಬಂಧಗಳು;

5.1 ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ರಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕುರಿತು ಇರುವಂಥ ಅನೇಕ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲು ಪೂರಕವಾದ, ಸರ್ವರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾಗುವಂಥ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ರೂಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗೊಂಡು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಂತೆ ಅದನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

5.2 ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ನಿರ್ಣಯವು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿದ್ದು ಮತಚಲಾಯಿಸಿದ ಸದಸ್ಯರ $\frac{3}{4}$ ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದ ಬಹುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕಾರವಾಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚಲಾಯಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ಮತಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮತಕ್ಕೆ $\frac{1}{3}$ ದಷ್ಟು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮತಗಳಿಗೆ $\frac{2}{3}$ ರಷ್ಟು ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್‌ನ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಜರಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಕೋರಂ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

5.3 ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ ತಾನು ನೀಡುವ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು,

6. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪರಿಷತ್ತು ಈಗಾಗಲೇ ಸಭೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಚರ್ಚಿಸಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿಯ ವಹಿವಾಟು ಮಿತಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಪರಿಹಾರ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೆ ದರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ.

(ಬಿ) ಇತರ ಶಾಸಕೀಯ ಅಗತ್ಯಗಳು :-

7. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದೆ ಅನ್ವಯ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು (ಕೇಂದ್ರ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧೇಯಕ, ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧೇಯಕ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧೇಯಕಗಳು) ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನ ತಿದ್ದುಪಡಿಗೆ $\frac{2}{3}$ ರಷ್ಟು ಬಹುಮತದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದರೆ, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧೇಯಕಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಲು ಸರಳ ಬಹುಮತವಷ್ಟೇ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಶಾಸಕಾಂಗ ಸಭೆಗಳು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಂತರವಷ್ಟೇ, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವಿಧಿಸಲು ಅಥವಾ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೊದಲು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ತೆರಿಗೆ ಜಾರಿಯನ್ನು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡದ ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೇ, ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ದಿನಾಂಕ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಒಮ್ಮತ ಮೂಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮಾದರಿಯು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತದೆ.

VI. ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯ ಕುರಿತ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಗಳು :

ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಯ :

(ಎ) ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆ,

8. ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿ ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಾಲಯದ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ದಿನಾಂಕ: 14-06-2016 ರಂದು ಬಿಡುಗಡೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾದರಿ ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ / ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯು 27 ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ 178 ಕಲಂಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ 4 ಅನುಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಈ ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ, ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಪೂರೈಕೆ ಸಮಯ, ಪೂರೈಕೆಯ ಮೌಲ್ಯ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮತ್ತು ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಉಪಬಂಧ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಯು ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ - ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ನೋಂದಣಿ, ಮಾಸಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು, ತೆರಿಗೆ ನಿರ್ಧರಣೆ, ತೆರಿಗೆ ಸಂದಾಯ, ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾದ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳು, ತೆರಿಗೆ ಮರುಪಾವತಿ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೀಲನೆ, ತೆರಿಗೆ ತಗಾದೆ ಮತ್ತು ವಸೂಲಿ, ತಪಾಸಣೆ, ಪರಿಶೋಧನೆ, ಜಪ್ತಿ, ಬಂಧನ, ಅಪರಾಧಗಳು ಮತ್ತು ದಂಡಗಳು, ಫಿಯಾದು ಹೂಡುವುದು (ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್), ಮನವಿಗಳು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಮರುನಿರ್ಧರಣೆ, ಪೂರ್ವಭಾವಿ ನಿರ್ಣಯಗಳು ಮತ್ತು ಸದ್ಯದ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವುದು, ಇವೇ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

9. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಆರಂಭಿಕ ವಹಿವಾಟು ಮಿತಿ ಅಂದರೆ ರೂ.20 ಲಕ್ಷ ವಹಿವಾಟು ದಾಟಿದ ತಕ್ಷಣ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲು ಬಾಧ್ಯಸ್ಥನಾಗುತ್ತಾನೆ. (ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರೂ.10 ಲಕ್ಷ) ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ/ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದೊಳಗೇ ಮಾಡಿರುವ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ

ಎಲ್ಲಾ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಂತರರಾಜ್ಯ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರೈಕೆದಾರನ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಳಗಳೆರಡೂ ಒಂದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಎಂದು ಕರೆದರೆ, ಪೂರೈಕೆದಾರನ ಸ್ಥಳ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅದು ಅಂತರ ರಾಜ್ಯ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ/ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಮತ್ತು ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಅನುಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ದರಗಳನುಸಾರ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

10. ಮಾದರಿ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯು 11 ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು 33 ಕಲಂಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾದರಿ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ “ಸರಕು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳ” ವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪೂರೈಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಸರಕು ಸಾಗಣೆಯಾದಾಗ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಬಟವಾಡೆ ಆಗುವಂತ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಸಾಗಣೆಯಾಗದೇ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕನಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುವುದೋ ಅಂಥ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸರಕು ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜೋಡಣೆ ಅಥವಾ ಅಳವಡಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸರಕನ್ನು ಹಡಗು, ರೈಲು, ವಿಮಾನ, ಬಸ್ಸು ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ತುಂಬಿ ರವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ, ಅಂಥ ಸರಕು ತುಂಬಿದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

10.1 ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಹ ವಿವರವಾದ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ, ಸೇವೆಗಳನ್ನು (ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ಒಬ್ಬ ನೋಂದಾಯಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದಾಗ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ನೆಲೆಸಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಒಬ್ಬ ನೋಂದಾಯಿತನಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದಾಗ ಪೂರೈಕೆದಾರನ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವನ ವಿಳಾಸವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಳಾಸ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ; ಪೂರೈಕೆದಾರನು ನೆಲೆಸಿರುವ ವಿಳಾಸವನ್ನೇ ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳವೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚರಾಸ್ಥಿ, ಉಪಹಾರ ಗೃಹ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ತರಬೇತಿ, ಸಾಧನೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ, ಸರಕು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಾಗಣೆ, ದೂರಸಂಪರ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವಿಮೆ, ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಯೂ ಸಹ ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಕೆ ಸ್ಥಳದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

10.2 ಮಾದರಿ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯು ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಮೆಯ ಅಡ್ಡ-ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಮೆಯನ್ನು ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪಾವತಿಗೆ ಬಳಸಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಖಾತೆಯಿಂದ ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಲೆಕ್ಕದ ಖಾತೆಗೆ ಜಮೆ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಖಾತೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಮೆಯನ್ನು ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪಾವತಿಗೆ ಬಳಸಿದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಖಾತೆಯಿಂದ ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಲೆಕ್ಕದ ಖಾತೆಗೆ ಜಮೆ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸಮನಾದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಜ್ಯದ ಎಸ್‌ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಖಾತೆಗೆ

ವರ್ಗಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ, ಈ ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಹಣದ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವನ್ನು ಚುಕ್ಕಾ ಮಾಡುವ ಕುರಿತಂತೆ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರೆದಂತೆ, ಸಿಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿನ ನೋಂದಣಿ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಪೂರೈಕೆ ಸಮಯ, ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ, ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ, ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೀಲನೆ, ಕರನಿರ್ಧರಣೆ, ತಗಾದೆಗಳು, ನ್ಯಾಯ ನಿರ್ಣಯ, ಮರುಪಾವತಿ, ಶೋಧನೆ, ಜಪ್ತಿ, ಬಂಧನ ಅಥವಾ ದಸ್ತಗಿರಿ, ಫಿಯಾರ್ದು ಹೂಡುವುದು (ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್), ಮತ್ತು ಮನವಿಗಳು, ಮುಂತಾದ ಉಪಬಂಧಗಳೇ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಗೂ ಸಹ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತವೆಯೆಂದು ನಿಬಂಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

11. ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ರಚಿಸುವಾಗ, ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಇರಬೇಕು, ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತಿರಬೇಕು, ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಅಪ್ರಿಯವಾಗಿರದೆ ತೆರಿಗೆದಾರನ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಕಾಯಿದೆಗಳು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸದೆ ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು, ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ರೂಪಿಸಿದೆ. ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆದಾರರ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತಿರುತ್ತವೆ.

ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಮುಖಾಮುಖಿ (ಇಂಟರ್ ಫೇಸ್) :-

11.1 ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆದಾರನ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ನಡುವೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಬಂಧಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ :-

- (i) ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅರ್ಜಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ 3 ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ನೋಂದಣಿಯು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಅನುಮೋದನೆಗೊಳ್ಳುವುದು.
- (ii) ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತಾನೇ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸಲ್ಲಿಸುವ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಕರನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.
- (iii) ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೂಲಕ ಪಾವತಿಸಬೇಕು, ಸಣ್ಣ ತೆರಿಗೆದಾರರು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಮೂಲಕ ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಚಲನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುವುದು.
- (iv) ತೆರಿಗೆದಾರನು ತಾನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವಿಧಾನದಿಂದ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಮುಖಾಮುಖಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ತಾನು ಮಾಡಿರುವ ಒಳ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವರಗಳು, ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೊರ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವಿವರಗಳಿಂದಾಗಿ ತಂತಾನೆ ಸೃಜಿಸಲಾಗುತ್ತವೆ.

- (v) ಕರದಾತನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಹೊರ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಮತ್ತು ತಾನು ಪಡೆದುಕೊಂಡ ಒಳ ಪೂರೈಕೆಗಳ, ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ, ನೀಡಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆ, ನೀಡಲಾದ ತೆರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿವರಗಳ ಮಾಸಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ರಾಜಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಕರದಾತರು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಸಲ್ಲಿಸಿದ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳೆನಾದರೂ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಕೊನೆಯ ದಿನಾಂಕದೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಅದೇ ವರ್ಷದ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ದಿನಾಂಕ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೊದಲೋ ಆ ದಿನಾಂಕದೊಳಗೆ ಸ್ವಯಂ ತಾವೇ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು.
- (vi) ಒಳ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್‌ಗಳ ವಿವರಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ (ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್), ರಿವರ್ಸ್‌ಲ್, ಮತ್ತು ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮರು-ಪಡೆಯುವುದು, ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್ ಪೋರ್ಟಲ್ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಅನುಮತಿ ಅಥವಾ ಮಂಜೂರಾತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಕರದಾತರೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.(ಇದರಿಂದಾಗಿ ಖೋಟಾ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ ಪಡೆಯುವುದು, ಒಂದೇ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್ ಬಳಸಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ ಪಡೆಯುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು)
- (vii) ಕರದಾತರು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು, ದಸ್ತಾವೇಜುಗಳನ್ನು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ರೂಪದಲ್ಲಿಡಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ :-

11.2 ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ವಿವಾದಕ್ಕೀಡಾಗುವ ಸಂಭವ ಇರುವುದರಿಂದ, ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬಳಸಲು ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ನಿಖರವಾದ, ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂಥ, ಸವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ನಿಬಂಧನೆಗಳೆಂದರೆ :-

- (i) ಕರದಾತನು ಹೂಡುವಳಿಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧಾರಿತ ತೆರಿಗೆಯೆಂದು ಮಾಸಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- (ii) ಕರದಾತನು ನಿಷೇದಿತ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ, ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಯ ಜಮೆಯನ್ನು ತಾನು ಪಾವತಿಸಬೇಕಾದ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
- (iii) ವ್ಯಾಪಾರದ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಪೂರೈಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಬಳಸಿದ ಹೂಡುವಳಿಗಳ (ಇನ್‌ಪುಟ್) ಮೇಲೆ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಮಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- (iv) ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ, ಹಾಗೂ ಹಲವು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಂಡವಾಳ ಸರಕು (ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಗೂಡ್ಸ್)ಗಳ ಮೇಲೆ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ಸಮನಾದ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ, ಅಂತಹ ಸರಕು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಾಗಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮಾ ಪಡೆಯಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದು.
- (v) ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅವಧಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು (ಕ್ಯಾರೀ ಫಾರ್ವರ್ಡ್) ಅಥವಾ ಈ ಮುಂದೆ ಪ್ಯಾರಾ 11.3ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವಂಥ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.
- (vi) ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ಒಡತನದ ಹಲವಾರು ಕಂಪನಿಗಳ ನಡುವೆ ಇನ್‌ಪುಟ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರ್ (ಐಎಸ್‌ಡಿ) ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮರುಪಾವತಿ :-

11.3 ಮರುಪಾವತಿ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಿ ತೆರಿಗೆದಾರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಬಂಧಗಳೆಂದರೆ:

- (i) ಮರುಪಾವತಿ ಬೇಡಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಇರುವ ಕಾಲ ಮಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ.
- (ii) ಮರುಪಾವತಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮುಖತಃ ಭೇಟಿ ಮಾಡದೇ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆ ಮತ್ತು ಪುರಾವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆ ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ಅರ್ಜಿದಾರನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಜಮಾ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಅಚಾತುರ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಸಿಕ ವರದಿ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.
- (iii) ಸಮರ್ಪಕ ಅರ್ಜಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ 90 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಮರುಪಾವತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು ನಿಗದಿತ 90 ದಿನಗಳೊಳಗೆ ಮರುಪಾವತಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- (iv) ಮರುಪಾವತಿಯು ರೂ.5 ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅರ್ಜಿದಾರನು ತಾನು ತೆರಿಗೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂಬುವುದನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುವಂಥ ಯಾವ ದಾಖಲೆ, ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಯಂ ದೃಢೀಕೃತ ಪತ್ರವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.
- (v) ರಫ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ದರ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ದರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುವ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು (ಇನ್‌ವೆರ್ಟ್‌ಡ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಸ್ಕೆಡ್).

- (vi) ಮರುಪಾವತಿ ಬೇಡಿಕೆಯು ರಫ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲೆ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸದೇ ಶೇ.80ರಷ್ಟು ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಕ್ಷಣ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ತಗಾದೆಗಳು :-

11.4 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಲ್ಲಿ (ಅಡ್ವಡಿಕೇಷನ್ ಆರ್ಡರ್ಸ್) ಅತಿಯಾದ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬ ದೂರುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ವಿಳಂಬವನ್ನು ಕೊನೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಉಪಬಂಧಗಳೆಂದರೆ:-

- (i) ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ 3 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (ii) ತೆರಿಗೆ ವಂಚನೆ/ಬಚ್ಚಿಟ್ಟಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದ 5 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಹೊರಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
- (iii) ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾರಣ ಕೇಳಿ ನೀಡುವ ನೋಟೀಸು ಮತ್ತು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಲಮಿತಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.
- (iv) ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲೂ ಅಂದರೆ ಆಡಿಟ್/ತನಿಖೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅಂತಿಮ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವವರೆಗೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದ ಹಂತದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕರದಾತನಿಗೆ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಇತ್ಯರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ (ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್) ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- (v) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ/ತನಿಖೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸದಿರುವುದು/ಕಡಿಮೆ ಪಾವತಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪ್ರಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ/ತನಿಖೆ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಪಾವತಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸುವುದು ಅಥವಾ ದಂಡ ವಿಧಿಸದೆ ಇರಲೂಬಹುದು.
- (vi) ಅಧಿಕಾರಿಯು ತಾನು ಹೊರಡಿಸುವ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಧಾರ ಸಹಿತ ಸೂಕ್ತ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- (vii) ತೆರಿಗೆ, ಬಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ದಂಡಗಳ ಮೊತ್ತವು ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
- (viii) ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂತಿಮ ತಗಾದೆ ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ :-

11.5 ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನವು ಕರದಾತರಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಅಸಮಾಧಾನದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- (i) ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕರದಾತನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಬಹುದು.
- (ii) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಕರದಾತನಿಗೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ಅಂದರೆ 15 ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- (iii) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಆರಂಭಮಾಡಿದ ದಿನದಿಂದ 3 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕು,
- (iv) ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾದ ನಂತರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿಳಂಬ ಮಾಡದೇ, ಕರದಾತನಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಾನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಕಾರಣಗಳೊಂದಿಗೆ, ಕರದಾತನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ತಿಳಿಸತಕ್ಕದ್ದು,

ದಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು :-

- 11.6 ಅಷ್ಟೇನೂ ಗಂಭೀರವಲ್ಲದ ಕಾನೂನು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೂ ಸಹ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು, ತೆರಿಗೆದಾರರ ಅತ್ಯಪ್ತಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ಕೆಲವೊಂದು ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳನ್ನು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- (i) ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ,
  - (ii) ಯಾವುದೇ ವಂಚನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದ, ಹಾಗೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದಾದಂಥ, ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಲೋಪ ಅಥವಾ ತಪ್ಪುಗಳಿಗಾಗಿ ದಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ,
  - (iii) ವಿಧಿಸಿದ ದಂಡವು ಕಾಯ್ದೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ತೀವ್ರತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರಬೇಕು,
  - (iv) ಕಾರಣ ಕೇಳುವ ನೋಟೀಸು ಕೊಡದೇ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಹೇಳಿಕೆ ಏನೆಂಬುದನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ,
  - (v) ಹೊರಡಿಸಿದ ಆದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಸಮರ್ಥನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ಕಾನೂನು ಅಥವಾ ಕ್ರಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಆಗಿದೆ ಅದರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸತಕ್ಕದ್ದು,
  - (vi) ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಕರದಾತರು ಸ್ವಯಂ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಅಂಥ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ತೀರ್ಮಾನ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ, ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ವಯಂ ಘೋಷಣೆಯನ್ನೇ ಪರಿಗಣಿಸಿ ದಂಡದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಬಹುದು.

ವಿವಾದ ಪರಿಹರಿಸಲು ಪರ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ :-

11.7 ಮುಂಗಡ ತೀರ್ಮಾನಗಳು (ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ರೂಲಿಂಗ್) ಮತ್ತು ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗಳಂತಹ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ :-

- (i) ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಅಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ, ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವಿಧಾನ, ತೆರಿಗೆ ದರ, ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮಾ, ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆ, ನೋಂದಣಿ ಬಾಧ್ಯತೆ, ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಹಿವಾಟು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಕೆ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆಯೆ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- (ii) ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುವ ವ್ಯವಹಾರಗಳಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮುಂಗಡ ತೀರ್ಮಾನ ಕೇಳಬಹುದು.
- (iii) ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಗಡ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮೇಲ್ಮನವಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ, ಮುಂಗಡ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಂದಾಗಿ ಅರ್ಜಿದಾರನಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯಾಗಲೀ ಬಾಧಿತರಾದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಮುಂಗಡ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಮೇಲ್ಮನವಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.
- (iv) ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷನ್‌ಗಾಗಿ ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಉಪಬಂಧಗಳು:-

11.8 ಕರದಾತರು ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವ ತೆರಿಗೆಗಳ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ವರ್ಗಾವಣೆಗೊಳ್ಳಲು ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಉಪಬಂಧಗಳು:

- (i) ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಯಿದೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿತ ಕರದಾತನಿಗೆ 6 ತಿಂಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಂಥ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ನೋಂದಣಿ ಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಒಮ್ಮೆ ಕರದಾತನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ವಿವರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀಡಿದ ನಂತರ ಕಾಯಂ ನೋಂದಣಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- (ii) ಕೆಲವೊಂದು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ, ಬಳಕೆಯಾಗದೇ ಉಳಿದು ರಿಟರ್ನ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿರುವಂಥ ಸೆನ್‌ವ್ಯಾಟ್/ವ್ಯಾಟ್ ಜಮೆಯನ್ನು, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಅವಧಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಸಲು ಅದನ್ನು “ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ” ಎಂದು

ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು. ಕೆಲವೊಂದು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ, ಬಳಕೆ ಮಾಡದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಬಂಡವಾಳ ಸರಕು (ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಗೂಡ್ಸ್) ಮೇಲೆ ಪಾವತಿಸಿರುವ ಸೆನ್‌ವ್ಯಾಟ್ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು, ರಿಟರ್ನ್‌ನಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸದೆ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ(ಐಟಿಸಿ) ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- (iii) ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೂಡುವಳಿಗಳಿಗೆ(ಇನ್‌ಪುಟ್ಸ್)ಅರೆ-ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೂಡುವಳಿಗಳಿಗೆ(ಇನ್‌ಪುಟ್ಸ್) ಪಾವತಿಸಿದ ಸುಂಕ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿತ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- (iv) ದಾಸ್ತಾನಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೂಡುವಳಿಗಳಿಗೆ(ಇನ್‌ಪುಟ್ಸ್)ಅರೆ-ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಹೂಡುವಳಿಗಳಿಗೆ(ಇನ್‌ಪುಟ್ಸ್) ಪಾವತಿಸಿದ ಸುಂಕ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿತ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾಜಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.
- (v) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೂ ಮುನ್ನ ವರ್ಗಾವಣೆ/ರವಾನೆ ಮಾಡಿದ ಸರಕು, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ 6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸರಕಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- (vi) ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೂ ಮುನ್ನ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳು (ಇನ್‌ಪುಟ್ಸ್), ಅರೆ-ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸರಕನ್ನು ಮಜೂರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು(ಜಾಬ್‌ವರ್ಕ್)ವರ್ಗಾವಣೆ/ರವಾನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ವ್ಯಾಪಾರದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ 6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದರೆ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- (vii) ಕೆಲವೊಂದು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ, ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗದೇ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಮರುಪಾವತಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಸಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (viii) ಕೆಲವೊಂದು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಂತೆ, ಬಳಸದೇ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಸೆನ್‌ವ್ಯಾಟ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ /ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು(ವ್ಯಾಟ್)ಹಿಂದಿನ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಉಪಬಂಧಗಳ ಅನುಸಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿಯನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಿಗೆ ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (ix) ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳು ಮೊದಲೇ ಪೂರೈಕೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ಸುಂಕ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಭಾಗಶಃ ಹಣವೇನಾದರೂ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೊಂಡ ನಂತರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಲ್ಲಿ, ಅಂಥ ಹಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸರಕು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯಡಿ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.
- (x) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೂ ಮುನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಗೆಂದು ಕಳುಹಿಸಿದ ಸರಕು ತಿರಸ್ಕೃತಗೊಂಡು, ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಯಾದ ನಂತರ 6 ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಸರಕಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಬಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆಯ ಇತರೆ ಉಪಬಂಧಗಳು:-

11.9 ಮಾದರಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯ್ದೆಯು ತೆರಿಗೆದಾರನ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿರುವಂಥ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂಥ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳೆಂದರೆ:

- (i) ಸರಕಿನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು, ಪ್ರಸಕ್ತ ಕೇಂದ್ರ ಅಬಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸುಂಕ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಅಂದರೆ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್ ಬೆಲೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (ii) ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆದಾರರು ಪೂರಕ ಅಥವಾ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- (iii) ತೆರಿಗೆದಾರನು ತನ್ನ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಥವಾ ತೆರಿಗೆ ದರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಧರಣೆ ಮಾಡುವ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- (iv) ತೆರಿಗೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೊರ ಮತ್ತು ಒಳ ಪೂರೈಕೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯ ವರದಿಗಳನ್ನು (ರಿಟರ್ನ್ಸ್) ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನೋಂದಾಯಿತ "ತೆರಿಗೆ ವರದಿ ತಯಾರಕರ" ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.
- (v) ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯಿದೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಿಂಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಅದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸದೆ, ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕು. ಅದರಂತೆ, ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಂದರೆ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ರಾಜಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ, ತ್ರೈಮಾಸಿಕಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ತೆರಿಗೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುತ್ತಿರುವ ತೆರಿಗೆದಾರರು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಅಂತ್ಯವಾದ ನಂತರದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಬೇಕು.
- (vi) ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಮತ್ತು ಡೆಬಿಟ್ ಕಾರ್ಡುಗಳು, ನೇಷನಲ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಫಂಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ (ಎನ್‌ಇಎಫ್‌ಟಿ), ರಿಯಲ್ ಟೈಮ್ ಗ್ರಾಸ್ ಸೆಟ್ಲೆಮೆಂಟ್ (ಆರ್‌ಟಿಜಿಎಸ್), ಮೂಲಕ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸುವ ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗುತ್ತದೆ.
- (vii) ಮಜೂರಿ ಕೆಲಸದ (ಜಾಬ್ ವರ್ಕ್) ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- (viii) ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅಧಿಸೂಚಿತ ದರದಲ್ಲಿ ಇ-ಕಾಮರ್ಸ್ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆನ್‌ಲೈನ್ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- (ix) ತೆರಿಗೆದಾರನಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಬಾಕಿ ಪಾವತಿಸಲು ಸಮಯಾವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುವ ಅಥವಾ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಆಯುಕ್ತರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- (x) ರಫ್ತು ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ಶೂನ್ಯ ತೆರಿಗೆ ದರ, ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು. ರಫ್ತುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಬೇಕಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ರಫ್ತುಗಳಿಗೆ

ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಮೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ರಫ್ತುದಾರನು ಸದರಿ ಜಮೆಯನ್ನು ಮರುಪಾವತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

- (xi) ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದಾಗಿ ಪೂರೈಕೆಗಳ ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಯವಾದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮಾಡಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ಹಿಂತಿರುಗಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಉಪಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.
- (xii) ಕೆಲವೊಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪೂರೈಕೆಗಳನ್ನು ಸರಕು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದೇ ಅಥವಾ ಸೇವೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಮಾದರಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಅನುಸೂಚಿಯನ್ನು (ಅನುಸೂಚಿ-II) ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಸ್ವರ್ಶಾತೀತ (ಅವ್ಯಕ್ತವಾದ) ಪೂರೈಕೆಗಳು, ಕಾಮಗಾರಿ ಪೂರೈಕೆಗಳು, ಭೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಹಿವಾಟು ಮತ್ತು ಉಪಹಾರ ಗೃಹದಲ್ಲಿನ ಪೂರೈಕೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇವೆಗಳ ಪೂರೈಕೆಯೆಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸದರಿ ಪೂರೈಕೆಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ದರ ಕುರಿತಂತೆ ಇರುವ ಅನುಮಾನ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ) ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ವಿನಿಯಮಗಳು :-

12. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ನಿಯಮಗಳು ಹಾಗೂ ವಿನಿಯಮಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವು ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಚೆಯೇ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ನೋಂದಣಿ, ವರದಿಗಳು, ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್‌ಗಳು, ಜಮಾ ಅಥವಾ ಖರ್ಚು ನೋಟುಗಳು, ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿ ಮತ್ತು ಮರುಪಾವತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕರಡಿ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಗದಿತ ನಮೂನೆಗಳ ಕರಡುಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಜಾಲತಾಣದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳು ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇರುತ್ತವೆ:

12.1 ಅರ್ಜಿದಾರನ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮೂಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ನೋಂದಣಿ ಪಡೆಯಲು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನದ ಮೂಲಕ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಈಗಾಗಲೇ ನೋಂದಣಿ ಹೊಂದಿರುವವರು ತಮ್ಮ ನೋಂದಣಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನದ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು. ತನ್ನ ನೋಂದಣಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಲು ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನೋಂದಣಿ ರದ್ದಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೀಡಲು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

12.2 ಹೊರ ಪೂರೈಕೆಗಳು, ಒಳ ಪೂರೈಕೆಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಅವಶ್ಯಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿತ ನಮೂನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದಾಗ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ಅವಧಿಗಾಗಿ ವರದಿಯು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನದ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕರದಾತರು ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ನಮೂದಿಸಿ, ತೆರಿಗೆ ಭಾದ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಾವತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಹಾಗೂ ಸ್ವೀಕೃತಿದಾರರು ಒದಗಿಸಿರುವ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆಯ ಕ್ಷೇಮುಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.

ಹೊಂದಣಿಕೆಯಾಗದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಮು ಮಾಡಿದವರು ತೆರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಪೂರೈಕೆದಾರನು ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಂಡ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಭಾದ್ಯತೆಯು ರದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.

12.3 ತೆರಿಗೆ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್, ಪೂರೈಕೆಯ ಬಿಲ್ಲು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೆರಿಗೆ ಇನ್‌ವಾಯ್ಸ್, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಅಥವಾ ಡೆಬಿಟ್ ನೋಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಬೇಕಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

12.4 ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಭಾದ್ಯತೆ ವಹಿ, ಜಮಾ ಖಾತೆ, ನಗದು ಖಾತೆ ಹಾಗೂ ಪಾವತಿ ವಿಧಾನಗಳ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

12.5 ತೆರಿಗೆ, ಬಡ್ಡಿ, ದರ, ಫೀ ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಯಾವುದೇ ಮೊತ್ತದ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನ ಹಾಗೂ ನಮೂನೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

(ಸಿ) ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಸಿದ್ಧತೆಗಳು :-

13. ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ವಿಶೇಷವಾದ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಜಾಲವೊಂದರ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲೆಂದೇ 'ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್' ಎಂಬ ವಿಶೇಷ ಕಂಪನಿ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ, ಮತ್ತು ಇತರೆ ಭಾಗೀದಾರರೆಲ್ಲರಿಗೂ, ಹೀಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ 'ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್' ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕಂಪನಿಯು ಸಾಮಾನ್ಯ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. 'ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್' ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳೆಂದರೆ, (i) ನೋಂದಣಿ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವುದು, (ii) ತೆರಿಗೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ವರದಿಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸುವುದು (iii) ಐಜಿಎಸ್‌ಟಿಯ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಚುಕ್ಕಾ ಮಾಡುವುದು (iv) ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಅಂತರ ಜಾಲಗಳೊಂದಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಗಳ ಲೆಕ್ಕ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದು (v) ಕರದಾತರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ವರದಿಗಳಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ವರದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು (vi) ತೆರಿಗೆದಾರರಿಂದ ದಾಖಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದು, (vii) ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ (ಮ್ಯಾಚಿಂಗ್) ಮಾಡುವುದು ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ರಿವರ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತು ಹೂಡುವಳಿ ತೆರಿಗೆ ಜಮೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದು (ರೀಕ್ಲೈಮ್).

13.1 ನೋಂದಣಿ ನೀಡಲು, ತೆರಿಗೆ ಪಾವತಿಸಲು, ತೆರಿಗೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು, ಅಗತ್ಯ ವರದಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳು ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆದಾರರೆಲ್ಲರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೇಂದು ಒಂದೇ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು **ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್** ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ವೇದಿಕೆಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿವಿಧ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಅದು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೆ, ಕರದಾತರೊಟ್ಟಿಗೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಹ ಸೂಕ್ತ

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕರನಿರ್ಧರಣೆ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ, ಮರುಪಾವತಿ, ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ಒಟ್ಟು 19 ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ (ಮಾಡೆಲ್-II ರಾಜ್ಯಗಳು) ಇಲಾಖೆಗಳು ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಘಟಕವನ್ನು ಸಹ ಇದೇ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಸಿಬಿಇಸಿ (ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಎಕ್ಸೈಜ್ ಅಂಡ್ ಕಸ್ಪಮ್) ಮತ್ತು ಉಳಿದ 9 ರಾಜ್ಯಗಳು (ಮಾಡೆಲ್-I ರಾಜ್ಯಗಳು) ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಕರನಿರ್ಧರಣೆ, ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ, ಮರುಪಾವತಿ, ಮೇಲ್ಮನವಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಾವೇ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ಮಾದರಿ-I ರಾಜ್ಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಿ, ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್ ಅನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗೊಳಪಡಿಸಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗೊಳ್ಳಲು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

(ಇ) ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು :-

14. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆ, ನಿಯಮಗಳು, ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಧಿಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿವರವಾದ ಕಾಲಸೂಚಿಯೊಂದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ 10 ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ 15 ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮೂಲ ತರಬೇತಿದಾರರು (“ಸೋರ್ಸ್ ಟ್ರೈನರ್ಸ್”) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ 300 ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೋಧಕ ತರಬೇತಿದಾರರು (“ಮಾಸ್ಟರ್ ಟ್ರೈನರ್ಸ್”) ತರಬೇತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ 300 ಬೋಧಕ ತರಬೇತಿದಾರರು (ಮಾಸ್ಟರ್ ಟ್ರೈನರ್ಸ್) ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ 1600 ಜನ ತರಬೇತಿದಾರರಿಗೆ (“ಟ್ರೈನರ್ಸ್”ಗಳಿಗೆ) ತರಬೇತಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಈ ತರಬೇತಿದಾರರ (ಟ್ರೈನರ್ಸ್) ಮೂಲಕ ಸುಮಾರು 70,000 ರಾಜ್ಯ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ತೆರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ತರಬೇತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪಠ್ಯ, ತರಬೇತಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ನಿರೂಪಣೆ (ಪ್ರೆಸೆಂಟೇಶನ್) ಗಳನ್ನು ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಐಸಿಎಐ ರವರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

14.1 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ರಾಜ್ಯದ 875 ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸುತ್ತಿನ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಬರಲಿರುವ ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಪರಿಚಯಾತ್ಮಕ ತರಬೇತಿಯನ್ನು 2,447 ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

14.2 ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಕೂಡ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ 50 ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ/ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ

ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆ, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರವಾರು ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ /ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಮೂಲಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ, ಅಂದರೆ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವ್ಯಾಪಾರ (ಇ-ಕಾಮರ್ಸ್), ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ, ಕ್ಷೇತ್ರವಾರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ದೆಹಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮುಂಬೈಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್ - ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕುರಿತಂತೆಯೂ ಸಹ ಬೋಧಕ ತರಬೇತಿದಾರರಿಗೆ (ಮಾಸ್ಟರ್ ಟ್ರೈನರ್‌ಗೆ) ಜಿಎಸ್‌ಟಿಎನ್ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮುನ್ನ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯಿಂದ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

VII. ಉಪಸಂಹಾರ

15. ದಿನಾಂಕ: 01-04-2017 ರಿಂದ ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ಹೊಂದಲಾಗಿದೆ. ತೆರಿಗೆ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಾಗುವ ಈ ಮಹತ್ತರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದಾಗಿ, ತೆರಿಗೆ ತಳಹದಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ, ತೆರಿಗೆ ನೀಡಿಕೆಯ ಅನುಸರಣೆಯಲ್ಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ತೆರಿಗೆ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಟರಿಣಾಮಗಳು ನಿವಾರಣೆಗೊಂಡು, ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೀಪನಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯು ತೆರಿಗೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರಗೊಳಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಕ್ಕೆ ಇದ್ದಂಥ ಕಿರುಕುಳವೆಲ್ಲಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಆದಾಯ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮದ ಅನುಸರಣೆ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯಿಂದಾಗಿ ತೆರಿಗೆದಾರರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ, ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ.